

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 28. VIII. 2012

RPO-697448-VII-720.5/12/WS

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pan
Jarosław Gowin
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z pełnieniem przeze mnie funkcji Krajowego Mechanizmu Prewencji, pracownicy Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzają systematyczne wizytacje w miejscach detencji, w tym w zakładach karnych i aresztach śledczych.

W trakcie wizytacji Zakładu Karnego Nr 1 w G. (dalej Zakład lub jednostka), Krajowy Mechanizm Prewencji ujawnił przypadek przetransportowania ze szpitala MSW w K. do Zakładu (ok. 500 km) kobiety w ciąży. Kobieta pomimo zagrożenia ciąży (wcześniej trzy razy poroniła), została przetransportowana do jednostki. W rezultacie, w opinii personelu medycznego wizytowanego Zakładu, z tego powodu doszło do przedwczesnego porodu.

Zakład jest jedyną jednostką penitencjarną w Polsce, w której mogą przebywać kobiety od siódmego miesiąca ciąży, gdyż dysponuje oddziałem ginekologiczno - położniczym. W latach 2009 - 2012 do placówki przyjęto 102 kobiety w ciąży w celu zapewnienia im specjalistycznej opieki medycznej, średnio 2 miesięcznie.

W świetle art. 18 Konstytucji RP macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższa zasada jest rozwinięta w art. 68 ust. 3

Konstytucji RP stanowiąc w omawianym zakresie, że władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej kobietom ciężarnym. W przypadku osób pozbawionych wolności przytoczone obowiązki państwa mają szczególne znaczenie. Zgodnie z art. 115 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r. Nr 90 poz. 557 ze zm.), skazanemu zapewnia się bezpłatne świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne. Ponadto, ustawodawca postanowił, że świadczenia zdrowotne udzielane są skazanemu przede wszystkim przez podmioty lecznicze dla osób pozbawionych wolności (art. 115 § 4 K.k.w.). Należy również podkreślić, że na podstawie art. 115 § 1a K.k.w. skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo wyboru lekarza i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, świadczeniodawcy udzielającego ambulatoryjnych świadczeń opieki zdrowotnej, lekarza dentysty oraz szpitala, określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 ze zm.).

W świetle przytoczonych regulacji zorganizowanie tylko jednego oddziału dla kobiet w zaawansowanej ciąży powoduje konieczność transportu osadzonych w jednostkach penitencjarnych nie mogących zapewnić specjalistycznej opieki ginekologiczno - położniczej do Zakładu Karnego Nr 1 w G.. W przypadku kobiet w zaawansowanej ciąży długa podróż może być przyczyną licznych powikłań, stanowiących zagrożenie dla życia oraz zdrowia kobiety, jak i dziecka.

Mając na względzie przedstawione wyżej okoliczności, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się z prośbą do Pana Ministra o podjęcie stosownych działań zmierzających do utworzenia również w jednej z jednostek penitencjarnych na południu Polski oddziału ginekologiczno - położniczego.

Łęka Wypry Szorubka

Żeno Jizna